

Toelichting berekening opcenten MRB

Netto derving per provincie

Om de wijziging in inkomsten te berekenen is de Raad uitgegaan van het Carbontax-model van Revnext. Dit is een model dat onder andere gebruikt kan worden om het aandeel (PH)EV's van het totaal aantal auto's te voorspellen en daarmee de opcenten die (niet) geheven kunnen worden. Het Carbontax-model is volgens het PBL het beste model voor dergelijke berekeningen¹, maar kent wel een beperking: het doet alleen op landelijk niveau voorspellingen. Om de verschillen in financiële gevolgen voor de verschillende provincies inzichtelijk te maken, heeft de Raad de cijfers van dit model vertaald naar provinciaal niveau.

De Raad berekent de derving per provincie door het percentage EV's en PHEV's maal de opcenten te doen die de provincies hadden opgehaald zonder MRB-vrijstelling (opcenten inclusief derving). Het percentage PHEV's wordt voor de helft meegerekend, omdat de MRB-vrijstelling ook maar 50% is.

- Formule a: (opcenten per provincie incl. derving x % EV's per provincie) + (opcenten per provincie incl. derving x % PHEV's per provincie / 2)

De opcenten inclusief derving is berekend door de verhouding van de opcenten 2020 toe te passen op de voorspelde opcenten in 2024 volgens het Carbontax-model.

- Formule b: Opcenten provincie 2020 / totaal opcenten 2020 * opcenten incl. gederfd volgens Carbontax
 - o Opcenten per provincie en totaal 2020:
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7486MFO/table?dl=35E2A> (CBS Statline)

Het aantal (PH)EV's en totaal aantal auto's per provincie is berekend door het aantal (PH)EV's per provincie in 02-2020 door te rekenen naar het betreffende jaar. Dit is gedaan door het aantal (PH)EV's in 02-2020 te delen door het landelijk aantal (PH)EV's in 02-2020 en te vermenigvuldigen met het landelijk aantal (PH)EV's in het betreffende jaar volgens Carbontax.

¹ Hilbers, H. & Mommaas H. (2019). *PBL gebruik Carbontax-model: Position paper en beantwoording vooraf gestelde vragen t.b.v. hoorzitting Tweede Kamer d.d. 16 april 2019*. PBL, Den Haag.

Raad voor het Openbaar Bestuur

Korte Voorhout 7
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.raadopenbaarbestuur.nl

Contactpersoon

bart.coster@raadopenbaarbestuur.nl

T 06-15457246

bart.coster@raadopenbaarbestuur.nl

Datum

1 mei 2020

Datum
17 april 2020

- Formule c1: Aantal EV's in provincie 02-2020 / Aantal EV's landelijk 02-2020 x aantal EV's landelijk in jaar t volgens Carbontax
- Formule c2: Aantal PHEV's in provincie 02-2020 / Aantal PHEV's landelijk 02-2020 x aantal PHEV's landelijk in jaar t volgens Carbontax

Het aantal (PH)EV's in 02-2020 blijkt uit cijfers van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO); deze cijfers zijn (nog) niet publiekelijk beschikbaar.

Formule a heeft als uitkomst de gedeerde opcenten per provincie. Deze uitkomst moet nog wel gecorrigeerd worden, want het landelijk aantal gedeerde opcenten volgens deze rekenmethode komt lager uit dan de derving volgens het Carbontax-model.

- Formule d: uitkomst formule a / landelijk gedeerde opcenten volgens deze rekenmethode x landelijk gedeerde opcenten volgens Carbontax

Door de veranderingen in de inkomsten van de provincies treden er veranderingen op in de uitkering van het Provinciefonds. Provincies met relatief veel derving krijgen een hogere uitkering; deze extra inkomsten gaan af van de uitkering van provincies die relatief minder derving hebben. Door deze correctie mee te nemen komt de Raad uiteindelijk op de netto derving per provincie.

- Formule e: (((opcenten per provincie incl. derving x % EV's per provincie) + (verwachte opcenten per provincie x % PHEV's per provincie / 2)) / landelijk gedeerde opcenten volgens deze rekenmethode x landelijk gedeerde opcenten volgens Carbontax) – mutatie provinciefonds

Overige cijfers

Om verder te duiden of deze derving substantieel te noemen is, heeft de Raad gekeken naar drie factoren:

1. De krimp van het eigen belastinggebied, oftewel: de derving als percentage van de opcenten MRB.
2. De terugloop in de totale baten van de provincies, oftewel: de derving als percentage van de baten.
3. Het bedrag wat provincies extra zouden moeten heffen op voertuigen op fossiele brandstoffen in het geval dat zij de derving zelf zouden opvangen door het opcententarief te verhogen (absoluut en procentueel)

Derving als percentage van de opcenten MRB

Om de krimp van het eigen belastinggebied (dat vrijwel geheel bestaat uit de opcenten MRB) van provincies te duiden (ten opzichte van het scenario waarin provincies wel (volledige) opcenten MRB hadden kunnen (PH)EV's), kijkt de Raad naar de derving als percentage van de opcenten MRB. Deze wordt berekend met de volgende formule:

Datum
17 april 2020

- Formule f: Gederfde opcenten per provincie / opcenten per provincie incl. derving
 - o Gederfde opcenten per provincie: formule e
 - o Opcenten per provincie incl. derving: formule b

Derving als percentage van de baten

Doordat provincies minder opcenten kunnen heffen dan in het referentiescenario, lopen hun baten terug. De omvang van deze terugloop berekent de Raad door gederfde opcenten te delen door de totale baten per provincie:

- Formule g: Gederfde opcenten per provincie / baten per provincie
 - o Gederfde opcenten per provincie: formule e
 - o Baten per provincie: provinciebegrotingen 2020. (De provinciebegrotingen 2020 bevatten geen prognoses voor de baten in 2024, behalve die van Drenthe; daarom zijn voor alle provincies behalve Drenthe de voorspelde baten van 2023 overgenomen voor 2024.)

Extra opcenten vol-tariefvoertuigen

Ten slotte heeft de Raad gekeken naar het bedrag dat provincies extra zouden moeten heffen op voertuigen op fossiele brandstoffen in het geval dat zij de derving zelf zouden opvangen door het opcententarief te verhogen, zowel in absolute zin als de procentuele verhoging.

Absoluut

Voor het absolute bedrag is de totale derving per provincie gedeeld door het aantal vol-tariefvoertuigen.

- Formule h: Derving per provincie / aantal vol-tarief auto's

Het aantal vol-tariefauto's in het betreffende jaar wordt op dezelfde manier berekend als bij formule c1 en c2 het aantal (PH)EV's is berekend voor een jaar. Het aantal vol-tarief voertuigen per provincie in 02-2020 is doorgerekend naar het betreffende jaar door het aantal vol-tariefauto's in 02-2020 te delen door het landelijk aantal vol-tariefauto's in 02-2020 en te vermenigvuldigen met het landelijk aantal vol-tariefauto's in het betreffende jaar volgens Carbontax.

- Formule i: Aantal vol-tariefauto's in provincie 02-2020 / aantal vol-tariefauto's landelijk 02-2020 x aantal vol-tariefauto's landelijk volgens Carbontax

Het aantal vol-tariefvoertuigen in 02-2020 is berekend door het aantal (PH)EV's af te trekken van het totaal aantal voertuigen:

- Formule j: Totaal aantal auto's – EV's – PHEV's

Datum
17 april 2020

Het aantal auto's en (PH)EV's in 02-2020 is opgehaald uit cijfers van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO); deze cijfers zijn (nog) niet publiekelijk beschikbaar.

Percentueel

Om te bekijken hoe groot, percentueel gezien, de stijging is van het bedrag dat vol-tariefauto's aan opcenten MRB moeten betalen in het geval dat provincies de gedeerde opcenten zelf ophalen via een verhoging van het opcententarief, is het nieuwe bedrag dat provincies zouden heffen op vol-tariefauto's gedeeld door het bedrag dat provincies zouden moeten heffen zonder de vrijstelling.

- Formule k: (Nieuw bedrag vol-tariefauto's / bedrag zonder vrijstelling) - 1

Het bedrag per auto zonder vrijstelling is berekend door de opcenten incl. derving te delen door het aantal vol-tarief auto's.

- Formule l: Opcenten incl. derving / aantal vol-tarief auto's
 - o Opcenten incl. derving: formule e
 - o Aantal vol-tariefauto's: formule i

Het nieuwe bedrag voor vol-tariefauto's is berekend door de absolute stijging van het bedrag op te tellen bij het bedrag zonder vrijstelling:

- Formule m: bedrag per auto zonder vrijstelling + extra opcenten vol-tarief auto's
 - o Extra opcenten vol-tarief auto's: formule h
 - o Bedrag per auto zonder vrijstelling: formule l